

Атылыбын

Ньурбачаанна хортуска. Тел. 4-56-61, 8-968-150-61-56.

Отон. 8-914-263-48-54.

Отон. 8-984-108-82-90.

Ынах этэ (тыһаҕас) 450 солк./кг. Тел. 3-13-16, 8-962-737-40-75.

Ньурба к. Манчаары уул. 3/2 саҥа таас дьыбэ 2 хостоох квартира. Уопсай инэ 64,7 кв.м., кухнята 14,4 кв.м., хосторо киэннэр, балкonnaах 5,9 кв.м. Сыаната кэпсэтинэн + а/м Жигули-9. 8-914-296-14-98, 8-914-223-04-03.

Хаппыт саһаан маһын (сухостой буолбатах), адырыскытыгар тиэрдэбит. Билет, квитанция баар. 8-968-152-24-52.

Убаһа этэ миэстэнэн: иннэ - 380 солк./кг., кэннэ - 400 солк./кг., иһэ комплект (быары, тылы кытта) - 7000 солк. Тел. 2-38-16, 8-984-104-08-95, 8-962-735-70-17.

Тон үүт, доставка. 8-961-867-32-00.

Улахан сылгы этэ миэстэнэн, ойбоһо. Тел. 2-00-65, 8-924-171-69-41.

Амаккаба 4 хостоох (72 кв.м.) т/х квартира. Иккис этээс, балкон, гараж, теплица, саһынны водопровод, иһэ суох, докумуоннара атыга бэлэм, сыаната 1 мөл. 950 тыһ. солк. 8-968-151-88-51.

Ньурба киинигэр улахан уһаайба, хортуска олодор сирдээх. 8-964-427-14-36, 8-914-281-09-35.

Киэн, сылаас, 3 хостоох квартира Энергетик кв., иккис этээс, балкон, стеклопакет, обуруоттаах, д/сад, останова, маһаһын чугас. Сыаната 1 мөл. 900 тыһ. солк. 8-914-281-09-35, 8-964-427-14-36.

Ньурба к. киинигэр Ленина уул. 34 №-дээх дьыбэ (Сбербанк утары) 1 хостоох ч/б квартираны, 33,8 кв.м. иэннээх, аллараа этээс, сылаас. Сыаната 900 тыһ. солк. 8-914-287-63-70, 8-924-163-32-87.

Энергетик кв. 3 хостоох т/х квартираны эбэтэр куорттама биэрэбин. 8-914-294-74-22.

Суһаллык үчүгэй техническэй туруктаах Honda Fit 2004 с. онгоһуктаах, V-1,3 кыһыл өгнөөх массына. 8-914-290-91-45.

Автокресло. 8-914-267-33-15.

Ньурба к. киинигэр сылаас 1 хостоох с/с хааччылыылаах квартира эбэтэр куорттама бэрриллэр. 8-914-234-30-84.

Гараж, бааннык эркинигэр барар 6 м. көнө дьылыгырас, хатырыктаммыт 20 шт. бэрэбинэ. Ылбыт сыанабар 20 тыһ. солк. биэрэбин. Тел. 2-37-36.

Баанныкка, сүрдүүгэскэ, хотонно, гаражка барсар тутуу маһа (кругляк). Сыаната - 1000 солк./шт. 8-914-261-02-89.

Цифровой спутниковой антенна Телекарта атыланар уонна 2 ыйдаах үс өгнөөх куоска обото босхо бэрриллэр. Тел. 2-55-58, 8-914-230-21-06.

Ньурба к. киинигэр Островской уулуссаба турар оһоһунан уонна электроотунан итиллэр 89,5 кв.м. иэннээх 2001 с. үлэбэ кирибит этээстээх дьыбэ. Тиэргэнигэр 2 массына киэрэр гаражтаах, баанныктаах, душтаах. Дьыбэттэн оскуола, детсад, кулууп уонна маһаһыннар чугастар. Сыаната кэпсэтинэн. Тел. 2-20-24, 8-914-276-97-65. СМУ-га гараж. Тел. 2-03-33, 8-914-277-69-18.

Ньурба к. киинигэр 2 хостоох ч/б Советской уулуссаба турар квартираны. НСОШ №1, РДК, маһаһыннар чугас тураллар. 8-914-262-96-35, 8-914-291-29-53.

Суһал кэминэн гараж металлическэй, баня. 8-914-289-28-07, 8-924-476-17-82.

Нива-2131 2014 с. 8-914-289-28-07, 8-914-

234-86-55.

2015 с. Синтай-220, сана, рулоннай пресс-подборщик, кыраабыл ворошилка. Тел. 2-36-82, 8-914-108-34-38, 8-914-268-60-63.

“Вертолетка” мкр. ситэтэ суох саҥа 2 этээстээх брус дьыбэ атыланар. Киэн 2 этээстээх верандаах, уһаайбага бх9 гараж көндөйө баар, дьыбэ пристрой гаражтаах уонна котельнайдаах, гараж муостата бетоннамыт, туалеттаах (сыаната 2 мөл. 200 тыһ., торг). Уонна 3-с хостоох киэн иэнээх (98 кв.м.) т/х квартира атыланар, энергетик кварталга (сыаната 2 мөл. 500 тыһ., торг). Варианнары көрөбүн. 8-924-460-18-01.

Ньурба к. т/х чаһынай дьыбэ атылыбын, иэнэ 107 кв.м., сир участкага 1400 кв.м., центральнай отоплениа, уу, септик 6 куб., бааннык, гараж. 8-914-101-28-42, 8-914-283-10-24, 230-93.

Суһаллык Тойота Терсел дизель массынаны. 8-914-297-08-50.

Упаковкаба турар 1200х1000 размердаах глужой стеклопакет, үчүгэй туруктаах 1000х1600 түннүктэр (өтүкүлүлээх) уонна 1400х70 тими сара листэрэ. 8-914-267-92-17, 2-44-06. ЗИЛ-131 массынаны эбэтэр атаһаһын. 8-968-153-45-28.

Мас атылыбын. 8-914-261-85-46.

1997 с. УАЗ-тент, 76 л.с., 75 тыһ. солк. 8-914-278-81-16.

2007 с. УАЗ-микровавтобус, евро 2, кат. “В”. 8-914-267-17-40.

ГАЗ-66. 8-914-267-17-40.

2002 с. TLC Prado массынаны. ХТС, выһынны уонна сайынны резина. 8-914-233-14-01, 8-914-263-96-95.

3 хостоох т/х квартираны, сылаас гараж + бааннык, теплица, огород. 8-914-233-14-01, 8-914-263-96-95.

2010 с. выпуск Nissan NV200 грузо-пассажирскэй массына, 1,6V, механика. 8-914-237-16-06.

Бүлүү өрүс биэрэгэр турар чаһынай дьыбэ. Турар сирэ: Антоновка, Крахмальная уул. №4, 2 этээстээх, 130 кв.м. 8-914-235-64-20, 8-914-250-54-83.

2013 сыллаах “Стелс-АТБ 600” квадроцикл, прицептаах, үчүгэй туруктаах, сыаната 370 тыһ. солк. 8-984-106-11-68.

Ньурба куорат киинигэр турар эргэ дьыбэлээх уһаайба атыланар, киинтэн иттиги холбонон кыахтаах. Сыаната кэпсэтинэн. 8-914-100-84-19, 8-914-224-01-70.

Антоновкаба Крахмальной уул. холлоһоһо бүтэн турар дьыбэ уһаайбатын кытта атыланар. Дьыбэ площадьта - 69,9 кв.м, уһаайба площадьта - 1500 кв.м.. Сыаната - 450 тыһынча солк. Маткапиталынан атылаһаахха сөп. Билсэр тел. 8-962-731-51-68.

Суһаллык Ньурба сыантырыгар турар 1 хостоох толору хааччылылаах таас дьыбэ кв.-ра атыланар. Дьин-чаччы атылаһар киһиэхэ сыанатын кэпсэтиэххэ сөп. 2млн. 300 тыһ. 8-914-286-76-80.

Ыстапана Баһылайан уул. турар толору хааччылылаах 2 хостоох кв.-ра атылыбын. Иккис этээс, тынны-ити уулаах, ванналаах, туалеттаах, чугас маһаһыннар, оскуола, д/сад, ипотека, маткапитал төлөһүөххэ сөп. 8-914-823-74-50, 8-914-230-58-50.

Дьокуускай к. дьыбэ атыланар. 8-914-234-15-19, 8-924-860-98-73.

1997 сыл. чаһынай дьыбэ атыланар, 89,4 кв.м. иэннээх, уһаайба 1009,4 кв.м., электроотоплениаах, гаражтаах, баанныктаах, оскуолаттан 150 м. турар. 8-924-860-33-09, 8-914-285-93-07.

Суһаллык санатыйк мебеллэри атылыбын:

Биллэри

Ворошилова уул.19 № баар стоматология маньык өгөлөрү онорор:

- ууһлар, ууһлубат тиис протейны араас көрүнүн. Материала Россия, Украина, Япония;

- нейлон материалынан тостубат протез;

- таналайа суох ууһлар биогельнай протез;

- металлокерамика (Германия). Чэпчэки сыаналаах Россия материалларын “Социальное протезирование” программа үлэлиир.

Үлэлиир бириэмэтэ: 09:00-19:00 ч., эбиэтэ 12:30-14:00 ч.

Телефоннар: 2-44-52, 8-914-101-94-12, 8-962-733-66-00.

Биллэри

Дьокуускай-Бүлүү-Үөһээ Бүлүү-Ньурба-Сунтаар-Мииринэй-Ленскэй хайыскаларынан таһаҕас таһытыгар өгөлөрү оноробут:

- тутуу матырыйаалларын, сапчаастары уонна да атын (бородууктаан ураты) табаардары атылаһаах;

- дьыбэт ааныгар дьэри тиэрдии;

- куруусчуттар өгөлөрө.

Дьокуускайтан кэлэр барыта чэпчэки!!! Тел. 8-924-366-19-01 (WhatsApp)

кухоннай гарнитур, мини-стенка, орон 140х200, диван угловой, комп. остуол. Сиһили бу 8-914-286-21-28 билсин.

Куорат киинигэр сана таас дьыбэ 1-хостоох б/у кв.-ра атылыбын, үһүс этээс, оскуола, маһаһыннар, детсадтар чугастар. Сиһили бу 8-914-286-21-28 билсин.

Прицептаах Мини-трактор ТУ-10, плугтаах, саппаас двигателлээх; “Логосол” фрезалаах пилорама, уһуна 7.5 м. 8-914-230-21-06.

Антоновкаба Крахмальной уулуссаба 15 суотайдаах саҥа кураанах буор кутуллубут үрдүк сиргэ турар обуруоттамыт уһаайба атыланар. Бүлүү өрүстэн олох чугас, бэс мас таһыгар. Учаастагы улаатыннарар кыах баар. Сыаната 350 тыһ. солк., торг суох. 8-924-870-76-05, 8-914-296-87-62, 8-968-154-30-80.

Чэпчэки сыанаба үчүгэй туруктаах стенка, трюмо, трельяж сиркилэ, телевизор тумбата. 8-984-101-97-74.

Г/п Королла 2000 с. чэпчэки сыанаба. 8-914-262-47-55.

Уу сылытар. 8-914-262-47-55.

Өгөлөр

Холодильниктары оноробун. Тел. 2-06-53.

Эт эрбибин, адырыска идьэн-агалан биэрэбин. Ньурба к., Ст.Васильев уул. №11, 8-914-299-69-57, 8-924-161-52-69.

Уу кутабын. 8-914-277-21-91, 8-968-157-71-96.

Ритуальной услугалар: памятник, оградкалар. 8-914-261-85-46, 8-968-153-45-28.

Уу кутабын: Убайаанна, Ньурбаба, Антоновкаба, Бөгдөөлөбө. 1 буюука - 100 солк, 4-с буюука - босхо. 8-914-230-83-95, 8-968-156-38-62.

Дружба сыабын уонна кыптый сытылыбын. 8-914-285-93-07.

Сүһүөхтэр, кулгаах ыарыыларын уонна тынныиыны эмтиибин. 8-914-285-93-07.

- Кэриэстэбил -

Үйэлэр тухары умнуохпут суоҕа

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит ФЕДОРОВА Анна Герасимовна күн сириттэн барбыта тохсунньу 26 күнүгэр 40 хонуга буолла.

Күндээдэ нэһилигин ытык кырдыаһа, сэрии оҕдообото, тыыл бэтэрээнэ, нэһилиэк Бочуоттаах олохтооҕо 90 саһын туолан баран орто дойдуттан барда. Бииһи ыарахан күммүтүгэр күүс-көмө буолбут нэһилиэкпит баһылыгар Васильев Юрий Николаевичка, Агрофирма дириэктэригэр Алексеев

Александр Прокопьевичка, балыһа кэлэтиибигэр, “Алгыс” эбэлэр түмсүүлэригэр, ыкса ыалларбытыгар, чугас аймактарбытыгар барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Бииһи ийэбит, эбэбит, хос эбэбит сырдык, сылаас мөссүөнүн сүрэхпитигэр мэлдьи баар буолуо, үйэлэр тухары умнуохпут суоҕа.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, аймахтара.

Көннөрүү

“Ньурба” хаһыат 2018 сыл тохсунньу 20 к. 4 №-гэр 5 страницата “Умнулубат тэрээһиннэр” диэн В.Я.Давыдова суруйуута диэн ыстатыйа маньык көннөрөн аабын:

1. Бүтэһиктэн 3 абзацка: “Онон “аҕабыт кэриэһингэр үбүлүөй тэрийбит төрөөбүт Хорулабыт дьонугар-сэргэтигэр олус махтанабыт. Куораттан кэлбит Егор Кононович биригэ төрөөбүт сүрдүгэр Дмитрий Кононовичка, саҥаспытыгар Мария Афанасьевнага кэлбэтэх да буоллар кэһинитин ыһпытыгар долгуйан туран анал махталбытын ытабыт,” - диилэр Евгений Егорович оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

2. Ыстатыйа ааптара В.Я.Давыдова оннугар: “Валентина Давыдовна Федорова” диэн аабын.

Редакция.

Кылаабынай редактор Дорозьева Л.К.

Хаһыат Саха сиригэр сибээс, информационной технологиялар уонна массабай коммуникациялар эйгэлэрин кэтээн көрүү Федеральной судууспатын Управлениетыгар (Роскомнадзор) 19.03.2012 с. регистрацияламмыта.

ПИ № ТУ 14-0240

Тэрийэн таһаарааччылар: Саха Республикатын Правительствота, СР “Ньурба улууну “Ньурба” (“Огни Нюрбы”) хаһыаттара” Автономнай тириэстэ

Редакция, тэрийэн таһаарааччы, типография аадырыһа: Ньурба к. Ленин уул., 37. Хаһыат сэрэдэбэ, суботугара тахсар.

Телефоннар: Редактор-директор - 2-33-32. Компьютернай отдела - 2-32-65.

e-mail: redakcia06@mail.ru

Индекс: 54880

Тираж 887.

Сыаната - 20 солк.

Хаһыат бэчээккэ бэррилэр графига 16 ч.

Бэрилинэ 16 ч.

26.01.2018 с.

НЬУРБА

ТЭРИЙЭЭЧЧИЛЭР: СР Правительствота, Ньурба улууһун "Ньурба" ("Огни Нюрбы") хаһыат редакцията" автономнай тэрилтэ

— Олохтоох салайыныы —

Элбэх боппуруостар дьүүлэһилиннилэр

Ааспыт сыл бүтэһигиттэн сағалаан, улуус дьаһалтата нэһиликтэри кытта үлэтигэр үлэ сана көрүнгөһүн киллэрдэ. Ыйга биридэ араас боппуруостарынан нэһиликтэр баһылыктара кыттылаах сэминээр-сүбэ муннахтар, кыбаарталга биригэ куусталарынан улуус баһылыгын көһө сылдьар сүбэ муннахтара ыгытталлар. Манна бары управлениелар, департаменнар, тэрилтэлэр салайааччылары, ол иһигэр федеральной уонна өрөспүүбүлүкэтээҕи тэрилтэлэр салайааччылары эмиэ кытталлар. Эмиэ бу куусталарынан үлэ кэмигэр дьоннору тус боппуруостарынан приемнаһын, тэрилтэлэргэ методическай өттүнэн көмө, консультациялар оҥоһуллаллар, нэһиликтэр актыыптарын көрсөн үлэ-хамнас дьүүлэһиллэр уонна торумнанар. Нэһиликтэр олохтоохторо манньк тэрээһиннэри сөбүлээбиттэрин биллэрэллэр.

Тохсунньу 24 к. Ньурба к. "Кыталык" КД дьэтигэр муниципальной тэриллилэр баһылыктарын иккис сэминээр-сүбэ муннахтара ыгытыллына. Манна дьаһалтатар кылаабынай исписэлиистэрэ, ыччат бэлиитикэтин исписэлиистэрэ, хонтуруоллуур уорганнар салайааччылары у.д.а. кытыннылар. Санатар эбит буоллахха, ахсынныга манньк бастакы муннахха үп-экэниэмикэ боппуруостара уонна нэһиликтэргэ коммерческайа суох (уопсастыбаннай) тэрилтэлэр үлэлэр-хамнастара дьүүлэһилибиттэрэ. Бу сырыыга күн бастакы ангарыгар оройуон борокуруора Артем Ильин, борокуруор ыстаарсай көмөлөһөөччүтэ Аэлиита Федорова, РФ Следственнэй кэммитиэтин СӨ-гэр Управлениетин оройуоннар икки ардыларынаабы отделин салайааччыта Сергей Потапов, РФ ИДМ отделин нач. э.т. Алексей Павлов, Роспотребнадзор отделин нач. Галина Николаева, Ньурба оройуонун баһаарынай надзорот отделинетиин нач. Наталья Герасимова сиһилии дакылааттары оҥордулар. Нэһиликтэр уонна улуус үлэлэригэр-хамнастарыгар сыһыаннаах элбэх ыйы-кэрди, сүбэ-ама даһаны бэрилиннэ. Баһылыктар, киһилэр солбуйааччылары уонна исписэлиистэр элбэх ыйытыктарыгар толору хоруйдары ылылар.

Сэминээр-сүбэ муннах хонтуруоллуур уорганнар кыттылаах бастакы чааһа түмүктэниитэ, оройуон борокуруора Артем Ильин сокуоннары кэспэтэригэр сэрэттэ уонна МТ баһылыктарын хонтуруолу уонна толорор дьиссиплиинэлэрин күүһүрдэлэригэр, хоруупсуйаны таһаарбакка дьаһаллары ылаалларыгар, буруй оҥоруулары утары үлэбэ уонна ону бохсорго сэрэтэр үлэбэ болҕомтолорун ууралларыгар ыгырды.

Батыгар солбуйааччыта Илья Ефремов, ИСУ олоһор дьэиэ тутуутун отделин нач. Надежда Матвеева, тыа хаһаайыстыбатын департаменнын салайааччыта Егор Иванов, Баайга-дуолга сыһыаннаһыларга уонна муниципальной атыыларга кэммитиэт бэрэссэдээтэлин э.т. Николай Бурнашев, Биисинэс-инкубатор гендириктэрэ Нюргуяна Михайлова, култуура уонна норуот айымньытын департаменнын салайааччыта Розалия Тихонова, спорт управлениетин салайааччыта Александр Максимов, ыччат бэлиитикэтин управлениетин салайааччыта Нестер Пахомов дакылааттара истилиннэ.

Быйыл нэһиликтэргэ дьон ахсааныттан көрөн 2 бөлөбүнэн арааран, сыл устата "Үлэнэн симэммит айымньылаах олох" култуура-спорт бэстибээлэ ытыллар. Бөлөхтөр кыайылаахтарын сыаналаах бириистэр күүтэллэр: 1 миэстэ иһин УАЗ массыына, 2 миэстэбэ - кытай дьобус тыраахтыра 3 миэстэ иһин - пресс-подборщик.

Сонно этиэххэ наада: култуура-спорт бэстибээлин балаһыаньатынан Ньурба к. кыттыга көрүлүбэт. Куоралпытыгар улуус нэһилиэнньэтин ангарын кэринэ олоһор, итиннэ былырынгытан Ньурба к. үлэ кэлэктииптэрин туспа бэстибээлэ тэриллэн ытыллар.

Көһүгүлүбүтүн курдук, сириттэн уонна хонтуруол, муниципальной атыылаһыы, култуура-спорт бэстибээлин, тутуу у.д.а боппуруостарга сыһыаннаах элбэх ыйытыктар киридилэр. Баһылыктар сэминээр-сүбэ муннахтара улуус баһылыга Алексей Иннокентьев быйылгы үлэ былааннарын уонна муниципалитеттар иннилэригэр турар чугастаабы соруктар туһунан иһитиннэриитинэн түмүктэннэ.

Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев хонтуруоллуур уорганнар салайааччылары ыйыт түгэнэригэр тохтоон санааларын үлэлэһиннэ. Онтон сороһор тохтоотоххо, сыл санатыттан "Ыччат бэлиитикэтин управлениета" муниципальной хааһына тэрилтэ (МКУ), улуус дьаһалтатыгар нэһиликтэри кытта үлэбэ аналлаах отдел тэриллэн үлэлиилэр. Бу ыччаты уонна нэһиликтэри кытта үлэбэ, сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор ортолоругар буруй оҥорууну сэрэтиигэ, дьон дьарыктаах буолуутугар барар үлэбэ сабыдыллаах буолара күүтүллэр.

Или баттааһынын хомуйуу бүттэ
РФ Президенин быыбарыгар кандидатуранын бэйэтэ туруоруммут дойдубут билингни баһылыга Владимир Путины өйөөн киһи туһатыгар 1,6 мөл. граждандар или баттааһынара хомуйулунна. Или баттааһыннары хомуйуу тохсунньу 22 күнүнэн түмүктэммитэ. Бу туһунан кандидат быыбардыыр штабын официальной сайтыгар этиллэр. Релизкэ суруллубутунан, Путины өйүүр или баттааһынын хомуйуу тохсунньу 5 күнүттэн сағаламмыт, "дойду үрдүнэн 600 кэринэ или баттааһынын хомуйуу тоучука" тэриллибит.

миэстэ иһин УАЗ массыына, 2 миэстэбэ - кытай дьобус тыраахтыра 3 миэстэ иһин - пресс-подборщик.

Алексей Михайлович нэһиликтэр баһылыктарын уонна хонтуруоллуур уорганнары улуус нэһилиэнньэтин уопсай интэриэһин туһугар хардарыта ситимнээх уонна көдүүстээх үлэни олохтуурга, муннахха этиллибит үлэ хайысхаларынан үлэни күүһүрдэргэ ыгырды.

Итэбэллээх сирэйдэр ананнылар
Ааспыт нэдиэлэбэ Быыбар киин хамыһынайатыгар Влади-

мир Путин бэйэтин итэбэллээх дьонун испиһигин киллэрбитэ. Барыта дойду үрдүнэн 413 манна киһи кирибит. Олор иһтигэр баалар фигурист Илья Авербух, актердар Сергей Безруков, Михайил Боярская, Александр Калягин, боксер Федор Емельяненко, саахыматчыт Сергей Карякин, хоккеист Илья Ковальчук, Эрмитаж директара Михаил Пиотровский, RT телеканал директара Маргарита Симоньян, режиссер Владимир Хотиненко, космонавт, Советскай Союз уонна Россия Геройа Сергей Крикалев.

Саха сириттэн "Анаабыр алмаастара" генеральной дириктэрэ Павел Маринычев уонна Эстрада тыйаатырын дириктэрэ Алексей Егоров кирибиттэрэ.

Күн иккис ангарыгар улуус баһылыгын тутууга уонна олоһор дьэиэ-хомунаалынай хаһаайысты-

Кылгас сонуннар

Тохсунньу 23 к. улуус баһылыга Алексей Иннокентьев тэрилтэлэр салайааччылары кыттылаах бу сылга бастакы планеркатын салайан ытта. Тэрилтэлэр салайааччылары тустаах үлэлэринэн барар үлэ-хамнас туһунан дакылааттаатылар.

"ОДЬКХ" эбийиктэригэр кыра саахаллар тахсаллар туоратыллан иһэр. Олорор дьэиэ-хомунаалынай өнгөлөр иһин ОДЬКХ тэрилтэтэ нэһилиэнньэттэн уонна тэрилтэлэртэн 47 мөл. солк. ылар иэстээх.

"Арыылаах" ХЭТ концессионнай сөбүлэһии быһытынан Дьиикимдэ, Акана, Киров уонна Марха хоччуолунайдарын уонна иттигинитин ситимнэрин концессияба ылан, сангардан онгоруо былааннанар.

Ньурба к. КОС тутуутун туһунан 159 мөл. солк. суумалаах концессионнай сөбүлэһии или баттанна, улуус бүддьүөттүтэн 51 мөл. солк. көрүлүбүтүтэ. Бу эбийиэк 2019 с. бүтэһигэр үлэбэ кириэхтээх.

Тохсунньу 18 к. түүнүгэр Дьаарханга баһаар буолан гараж уонна тыраахтыр умайдылар. Төрүөтэ - уот үлэтэ ытыллыбыт, буруйдаах быһаарыллыбыт. Олохтоох дьаһалта үлэһиттэрэ кэмигэр тустаах сулууспаларга биллэрбэтэхтэр.

Улуус үрдүнэн оҕолор тынаар уорганнарынан ыалдыылары намыһах, балаһыаньаны тустаах сулууспалар нэдиэлэ аайы кэтээн көрүллэр. Борокурутуура ыйы суругунан, Роспотребнадзор үлэһиттэрэ ордук тымныыларынан биллэр Хангалас уонна Өгөлдө оскуоаларыгар сылдьан температурнай режими бэрэбиэркэлээбиттэр, +14 кыраадыс. Быйыл Хангалас оскуолатын өрөмүөнүгэр улуустан үп көрүлүбүт, Өгөлдө оскуолатыгар эмиэ көрөргө былаанныыллар.

Саҥа дьыл кэнниттэн Ньурба к. септиктэрэ таһынан барыыларыгар элбэх үнсүү, биллэри кирибит. Куорат дьаһалтата манна күүскэ үлэлэһиэхтээбэ этилиннэ.

"Центрлес" ГАУ филиала Ньурба к. тумнар суол таһыгар саҥа хонтуруоба кирирдэ. Хотун бас-

тайааннайдык холбоннобуна (билигин быстах кэмнээх схеманан олоһоллор), кулун тутар ыйга хонтуруоларын аһыллыгын тэрээһинэ буолара былааннанар.

Кыталыктаах култуурунай-этнографическай комплекскай туристическай база тэриллэхтээх. В.Н.Иванов дьэиэ ИП 500 тыһ. солк. суумалаах грант ылбыт. Олунньуга үлэлэтэргэ соруқ турар. Киров оскуолатын биисинэс-инкубатора бэкээринэ аһан үлэлэтэригэр үп бэриллибит.

Ньурбага СӨ Бырабытылыстыбатын Бэрэссэдээтэлин 1-кы солбуйааччыта - тыа хаһаайыстыбатын министиэриэтиэ Петр Алексеев салайааччылаах Тыа хаһаайыстыбатын уонна аска-үөлгэ бэлиитикэтин министиэриэтиэтин Коллегиятын сүбэ муннаба ыгытыллар. Тохсунньу 25 к. ТХМ Коллегиятын кыттылаахтара улуус нэһиликтэринэн сылдьан үлэлэһиэтэр. Тыа хаһаайыстыбатын эбийиктэригэр сылдьахтара, т/х табаарын онгоруоччулары кытта көрсүһүлэр ыгытыллар. Тохсунньу 26 к. сарсыарда "АЛРОСА-Ньурба" ААУО салалтатын кытта дьыалабыай көрсүһүү буолар. Онтон салгыы "Кыталык" КД-гар уонна улуус дьаһалтатыгар министиэриэтибэ Коллегиятын көһө сылдьар муннабаар Ньурба улууһун тыатын хаһаайыстыбатын үлэтин-хамнаһын, инники соруктарын у.д.а боппуруостарын көрөн дьүүлэһиэхтэрэ.

Олунньу 15 к. Малдыбар дьысаатын саҥа дьэиэтэ аһыллыба. Эмиэ олунньуга Ньурба к. "Сардаана" уһуйаан дьэиэтэ үлэбэ кириэрэ былааннанар.

Улуус ситэриилээх былааһын 2017 с. үлэтин отчуота

Улуус ситэриилээх былааһын 2017 с. үлэтин отчуота аныгыскы нэдиэлэбэ түмүктэниибэ. Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев, улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччыта Артур Яковлев уонна улуус баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччыта Анна Уларова салайааччылаах 3 оробуочай бөлөх 17 нэһилиэги хабаан үлэлэттилэр. Улуус олохтоохторо улуус ситэриилээх былааһын 2017 с. үлэтин дьүүлэһиигэ көхтөөхтүк кытыннылар, кыһалҕалаах боппуруостарынан бэйэлэрин этилэрин уонна туруорсууларын киллэрдилэр. Бары нэһиликтэргэ отчуоту "биһирибит" дьэиэ сыаналаатылар.

Бу кэм устата улууспугар элбэх тэрээһиннэр ытыллынылар, мань сэрэгэ МТ баһылыктара Дьокуускайга СӨ муниципальной тэриллилэрин Сэбиэтин - муниципалитеттар икки ардыларынаабы биригэ үлэлэһин Ассоциациятын учурата суох VII сийиһигэр кытыннылар.

Улуус ситэриилээх былааһын 2017 с. үлэтин отчуота тохсунньу 27 к. 16 ч. Ньурба к. "Кыталык" КД-гар уонна тохсунньу 29 к. 18 ч. Октябрьскай нэһиликкэ норуот айымньытын дьэиэтигэр буолара былааннана. Ньурба к. уонна Октябрьскай нэһиликкэ олохтоохторун отчуокка көхтөөхтүк кытаргытыгар ыгырабыт.

Ньурба улууһун дьаһалтатын пресс-сулууспата.

— Россия сонуннара —

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабытылыстыбатын пресс-сулууспата.

– Республика сонуннара –

Ил Дархан ыйаабынан Уларыыыларынан салайар киин тэриллээбэ

Ил Дархан "Саха Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай салайыытын систиэмэтин үлэтин көдүүһүн үрдэтии туһунан" ыйаахха илии баттаата.

Егор Борисов өрөспүүбүлүкэ Бырабыыталыстыбатыгар бу сыл кулун тутар 1 күнүгэр диэри бырайыактыр управлениыга олобуран Уларыыыларынан салайар киин тэрийэр туһунан сорууда биэрдэ. Ити судаарыстыбаннай салайыы систиэмэтин үлэтин көдүүһүн үрдэтэргэ уонна инники күөнгэ тахсыбыт быһаарыныылары олоххо киллэрэргэ туһуланар.

Докумуон быһыытынан, Уларыыыларынан салайар киин бырайыактыр офийагар 8 салаа киириэбэ: Бырайыактыр управление департамена, Стратегическай салайыы Департамена, Структурнай уларытыы департамена, Процесснай управление департамена, Кадровой бэлиитикэ, судаарыстыбаннай уонна муниципальнай сулуусуа департамена, Корпоративнай технологиялар уонна финансовый мониторинг бырайыактыр офийа, Биер кэлим интегрированнай коммуникационнай уонна информационнай-аналитическай ИТ-системаны тэрийи бырайыактыр офийа уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин Баһылыгын Инновационнай менеджментга үрдүкү оскуолага.

Егор Борисов быһаарыытынан Киин биер сүрүн соруугунан докумуоннар ситимнээх систиэмэлэригэр олобуран стратегическай салайыыны тэрийи буолар. Ити барыта Саха Өрөспүүбүлүкэтин 2030 сылга диэри олох-дьаһах уонна экономика өтүтүн сайдыытын Стратегиятын олоххо киллэриигэ туһуланар. Ил Дархан көрүүтүнэн, өрөспүүбүлүкэ бюджетта уонна судаарыстыбаннай программалара ити Стратегияттан тирэбэрэн онгоһуллуохтаахтар.

Саҥа тэриллэр Киин иннигэр итини тэнэ бырайыактыр үлэни салайыы систиэмэтин киллэри, процесснай үлэ көдүүһүн үрдэти, стратегическай уонна систиэмэни онорор тэрилтэлэри сайыннары соруутара туруохтара.

"Өрөспүүбүлүкэбитигэр сайдыыбыт Стратегията баар, билиилээх-көрүүлээх каадырдар эмиэ бааллар. Билигин болномуочуялары хатылааһын, эппиэтинэни бэйэ-бэйэбэ түһэри, үп-харчы өттүнэн баар кутталлары ситэри сыаналаабат буолуу, быһаарыныылары бытаанник ылыныы, дынг үлэт-түн аралдытар үгүс туһата суох мунньахтар курдук салайыыга баар, ингэн хаалбыт уустуктартан босхолонон кэм кэллэ. Уопсастыбаннас манньк интэриэстээхтик, көхтөөхтүк кыттар буоллабына, өрөспүүбүлүкэбит олобор өссө улахан үтүө уларытыылары киллэриэхпит дии саныбын", - диэн түмүктээтэ Егор Борисов.

Электроэнергияга тариф түспүтүн түмүгэр өрөспүүбүлүкэ 14,5 млрд солк. экономиялаата

Былырын Саха сиригэр биер сүрүн ситиһинэн электроэнергия тарифа кыччатыллыбыта буолбута. Өрөспүүбүлүкэ көбүлээһининэн туһанааччыларга электроэнергияга уонна коммунальнай комплекс бары тарифтарыгар 2017 сыл тохсунньу бастакы күнүтүн хаттаан аабыы онгоһулунна.

"Электроэнергияга уонна коммунальнай өнгөлөргө тариф кыччатыллыбытынан, Арасыйыа орто кээмэйин кытта тэнгээһин суотугар өрөспүүбүлүкэ 14,5 млрд. солк. экономиялаата. Бу көрдөрүү Дальнай Востокка анаммыт суума 60 % тэнгэнэр", - диэн бэлиэтээн эттэ СӨ сыанаба политикатын Судаарыстыбаннай комититэтин бэрэссэдээтэлэ Антонина Винокурова.

Киин иһитиннэрбитинэн, Саха сиригэр тариф кээмэйэ юридическэй сирэйдэргэ 58 % кыччаабыта бизнес сайдарыгар табыгастаах төрүөтү үөскэтэр (тэнгээһин суотугар экономиялааммыт ороскуот кээмэйэ прогноз быһыытынан хас сыл аайы 10 млрд. солк. тахса буолуоҕа), регион инвестиционнай суолтатын үрдэтэр уонна өрөспүүбүлүкэ социальнай-экономическай сайдыытын тэтимирдэр. Бюджет үбүн экономията 4.1 млрд солк. тэнгэнэстэ. Бу үп социальнай боппуруостары быһаарыыга ытыллар кыахтанна.

Бу этилибит механизмы туһаныллыбытынан сибээстээн босхоломмут бюджет үбэ 2017 сылга коммунальнай комплекс тэрилтэлэригэр тарифтар араастаһыыларын компенсациялыырга, нэһилиэнньэбэ коммунальнай өнгөлөр тарифтарын судаарыстыбаннай регулированиенан сибээстээн, субсидия биэрэргэ ытылына.

"Якутскэнерго" ПАО электроэнергетика тэрилтэриттэн соботохтуу 2017 сыл от ыйыгар биэрилбит счеттары кытары тэнгэ өнгөнөн туһанааччыларга хаттаан аабыыны онордо.

Санаттааха, Дальнай Восток регионугар энерготарифтары Арасыйыа ортоку кээмэйигэр тэнгээһин Арасыйыа Президентэ Владимир Путин 2015 с. РФ Федеральнай мунньабар Анал этиитигэр биэрилбитэ.

Электроэнергияга тарифтары кыччатааһын көрүлэр болдоҕо 3 сыл. "Биһиги РФ Президентэ Владимир Путин аадырыһыгар бу болдоҕо уон сылга диэри уһатарга этии киллэрипит", - диэн иһитиннэрдэ Саха сирин баһылыга Егор Борисов тохсунньу 16 күнүгэр буолбут өрөспүүбүлүкэ 2017 с. социальнай-экономическай сайдыытын түмүктэригэр уонна 2018 с. былааннарыгар анаммыт пресс-конференцияга.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Ил Дарханын уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Бырабыыталыстыбатын пресс-сулуусуната.

– СИА иһитиннэрэр –

Оҕо босубуйатыгар эбии аабыы онгоруолор

Тохсунньу ый бастакы
анарыгар Саха сиригэр
550 оҕо төрөөтө.

Быйылгыттан дьиз
кэргэннэ бастакы, иккис
төрөөбүт оҕолорго ый
аайы төлөбүр бэриллэр
буолла. Ону тэнэ ый аайы
бэриллэр босубуйа кээмэйэ
1,5 төгүл үрдээтэ.

ИНФОРМАЦИЯ по детским пособиям

С 18 декабря 2017 года вступил в силу Постановление Правительства РС(Я) №386 от 04.12.2017г. "О назначении и выплата ежемесячного пособия на ребенка" в целях реализации Закона РС(Я) 1907-3 №1405-V "О ежемесячном пособии на ребенка".

На основании этого предусмотрено увеличение с 01 июля 2017 года размеров ежемесячных пособий на ребенка гражданам, имеющим детей.

В принятом Законе предусмотрены условия назначения ежемесячного пособия исходя из уровня материальной обеспеченности семьи и глубины ее нуждаемости. С учетом внедрения дифференцированного подхода к доходам конкретной семьи, размер пособия составит:

- 1035 рублей на одного ребенка до 16 лет (до 18 лет для обучающихся в общеобразовательном учреждении), проживающего в семье со среднедушевым доходом, величина которого не превышает размер прожиточного минимума (16135 руб. за 3 кв. 2017 года).

- 1346 рублей на одного ребенка до 16 лет (до 18 лет) в семье со среднедушевым доходом, величина которого не превышает 0,3 величины прожиточного минимума (не более 4840,5 рублей на одного члена семьи).

Получатели, которые обратились за назначением пособия после 1 июля 2017 года размер пособий и перерасчет с 1 июля 2017 года определяются в автоматическом режиме.

Получатели, которые обратились до 1 июля 2017 г. и получают пособие в старых размерах, за назначением пособия в новых размерах и перерасчета с 1 июля 2017 г. нужно обратиться в Управление соцзащиты в срок до 31 марта 2018 года.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА,
"Саха сирэ" хаһыат.
edersaas.ru

Редакцияттан: Биһиги улууска
оҕо пособиетыгар сыһыаннаах
информацияны мантан салгыы
аабын.

– Тыа сирэ –

Ааспыт сылга махтана, саҥа сылга санааларгыт туолмуннар

Норуоту норуот, өрөспүүбүлүкэни өрөспүүбүлүкэ онгоруохпутун
бабарар буолахпытына, үлэбэ сыһыаннаах, үлэни өйдүүр, билэр
ыччаты иитэн таһаарыахтаахпыт.

(Е.А. Борисов – Өрөспүүбүлүкэ
Ил Дарханын этиититтэн).

2017 сылы түмүктээн олох хаамытынан эмиэ саҥа сылга үктэннибит. Ааспыт сылбыт хас биердибитигэр, өрөспүүбүлүкэбит, дойдубут олобор үгүс бэлиэ түгэннэри, үөрүү да, хомолто да энгэрдээх буолан, история летописьгар ураты суолу хаалларан бардаҕа.

Сыл түмүгүнэн кэннибитин хайыһан, ааспыт сылбыт олохпутар туох эрэ ситиһини, үтүө өйдөбүллэри хаалларбытын аабынан көрөр үтүө үгэстээхпит.

Хангалас нэһилигэр Саҥа дылы көрсөр үөрүүлээх тэрээһингэ олохтоох дьаһалта баһылыга Мордовской Т.В. үгэс буолбут сыл ситиһилэрин кэспээн туран, сыл бастыннарыгар "2017 сыл бастыннара" анал ааттары туттартаата.

"Сыл бастын учуутала" номинацияга Н.И. Кочнев аатынан олохтоох оскуола алын кылааһын учуутала П.Н. Алексеева тигистэ. Праксовья Николаевна хаһыс да сылын салайан үлэлэтэр "Ылык" эдэр корреспонденттар постара "Кэскил" оҕо хаһыатын биер айымньылаахтык үлэлиир поһунан өрөспүүбүлүкэбэ биллэр. Ону сэргэ саха музыкальнай инструменттарын мунньан "Добуһуол" этнофольклорнай куруһуугу тэрийбитэ. Бу оҕолор быйыл сайын Сочи куоракка ытыллыбыт фестивалыга ситиһилээхтик кыттан кэлбиттэрэ.

Оскуолага киириэн иннинэби үөрэхтээһин бастын үлэһитинэн уһуйаан музыка саһааһааччыта Герасимова К.А. ааттанна, быйыл 60 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтээбит оҕо уһуйаанын

иитээччитэ Антонова Е.Н. - "Бастын салайааччы" ааты ылла.

"Сыл бастын спортсмена" ааты - буудьанан ытыыга СӨ спордун маастара Васильева Вероника Владимировна, "Бастын общественник" ааты - Анисимов А.С., "Бастын медүлэһит" - учаастактаабы баһыла фельдшера Алексеева О.Н., "Бастын сылгыһыт" - Винокуров А.С., "Нэһилиэги тупсаран онорууга бастын үлэһит" ааты - оройуон Бочуоттаах олохтооҕо Николаев Н.В., "Бастын үлэлээх тэрилтэ" аатын В.А. Петрова аатынан кыраайы үөрэтэр түмэл, "Сыл бастын аабааччыта" аакка 40-тахса сыл аахпыт библиотека аабааччыта Баишев А.Е. тигистилэр. Ону сэргэ "Сыл бастын мецената" ааты Любовь Серафимовна Григорьева оҕолоро уонна сиэннэрэ ылылар.

Анал ааттары ылбыттарга барыларыгар Дьокуускай куоракка анал сааһынан мастан, метал-

тан онгоһуллубут сэртификэттэр туттарылыннылар. Ону таһынан "Эйгэ" өрөспүүбүлүкэтээби общественнай түмсүүттэн кэлбит "Народное признание" диэн анал бэлиэтэри "Алаас Хотуна" эбээлэр түмсүүлэрин нэһилиэккэ тэрийбит Николаева Валентина Егоровнага, түмсүү биер актыыбынай киһитигэр, олохтоох ааптар Винокурова А.Е. - Күн Чөмчүккэ туттарылыннылар.

2017 сыл Арасыйыага Экология уонна ураты харыстанар айылҕа пааматынньыктарын харыстыыр сылынан биллэриллэн, ханна бабарар элбэх үлэбэ сүрүн болдомто уурулунна. Хангалас нэһилиэгин сирэ-уота, этэргэ дылы айылҕа мааньылаабыт дойдута. Нэһилиэккэ баар "Хомус" общественнай түмсүү (сал. Анисимова З.В.) иһинэн "Экология родного села" диэн бырайыагы үлэлэттэ. Бырайыак ааптара "Хангалас" МТ дьаһалтатын сүрүннүүр исписэлиинэ Васильева

А.П. Александра Петровна бырайыактары суруйууга элбэхтик үлэлээн кэллэ, уопсайа 5 бырайыагы суруйан көмүскээн бу үлэр олоххо киирдилэр.

Экология сылыгар анаммыт бырайыак сүрүн сылынан нэһилиэк бары аранатын хабаан тулаһыыр эйгэбэ харыстабыллаахтык сыһыаннаһарга иити-үөрэтии. Бырайыак олоххо киириитигэр олохтоох түмэл салайааччыта Зинаида Васильевна сайын устата Сата-Бүлүү хайысхатынан бөбүсыйы ыраастааһынга, айылҕа дьиктилэрин үөрэтиигэ, эмтээх оттору хомуйууга "Сата" куруһуок оҕолорунан, учууталлары, айылҕа харыстабылын инспектора Николаев Н.Д. кэргэнэ Валентина Егоровналыын экспедицияларга сырыттылар.

Билигин бырайыак ааптара Александра Петровна Хангалас нэһилиэгин сирин-уотун чуолкайдан, топонимикагыгар үлэтин түмүктээн, Экология сылы-

гар анаммыт альбом таһаартарар былааннаах.

Сыл түмүгүнэн биер дойдубулаахпыт, норуот ырыаһыта Н.Ф. Осипов-Чоомуут этэн кэбиспит кэрэкэ тылларынан "Хампа күөхтээх Хангалаһым барахсан" диэн олохтоох библиотека ыппыт, төрөөбүт дойдубут кэрэ айылҕатын кэспиир фотокуонкурсулар көхтөөхтүк кыттыбыт музей үлэһитэ Докторов Д.И., баһыла үлэһитэ Васильева Л.В., ыччат лидера Афанасьева В.С., оскуола үөрэнээччилэрэ Алексеева Юлия, Самсонова Зоя анал сертификатары, бириистэри үөрэткөтө ылылар.

Иниикитин даһаны экология, ийэ айылҕабытын харыстааһын боппуруоһа ааспыт сылынан түмүктэнэн хаалбакка, хас биердибит сүрэбин долгутар, кэлэр кэнчээри ыччаппыт инниикитин саныыр биер сүрүн кыһалҕабыт буоллабына, биһиги өй-санаа, эт-сиин өттүнэн чөл буолуохпут.

Үүммүт 2018 сыл Арасыйыага доброволеттар уонна волонтердар, Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр дьарыктаах буолууну өйүүр сылларынан биллэрилиннэ. Онон сылбыт сүрүн сорууга үлэни өрө тутарга, дьарыктаах, сатабыллаах буоларга туһуламмат курдук. Кытай халандарынан Арабас Ыт сыла. Ыт олус үлэһит кыыл буолуору, үлэһит хоодуот дьон баартаах буолуо диэн сулуустар түстүүлэр.

Мария НИКОЛАЕВА,
Хангалас.

– Дьарыктаах буолууну көбүлүүр сыл –

Промышленностька үлэлииргэ дьону сүүмэрдээһин барар

2018
ГОД СОДЕЙСТВИЯ
ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ
В РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ)

Саха Республикатын Ил Дархана Егор Афанасьевич Борисов бэйэтин Анал этиитигэр 2018 сылы Саха Республикатыгар Дьарыктаах буолууну көбүлүүр сылын биллэрдэ. Ньурба оройуонун муниципальнай тэриллии аҕа баһылыга Алексей Михайлович Иннокентьев Ньурба оройуонугар "Үлэ уонна тыа сиригн инфраструктуратын сайдыытын" сылын биллэрдэ. Ньурба оройуонугар дьон дьарыктаах буолуутугар, ырынак услуобуйатыгар үлэтэ суох дьон конкурентоспособнай буолалларыгар улууска рабочай хамыһыһа тэриллитин туһунан улуус баһылыгын Дьаһала табыста. (№ 56 18.01.2018 г.). Яковлев А.А. - МО баһылыгын I солбуйааччыта хамыһыһа бэрэссэдээтэлинэн, Уларова А.М. - МТ баһылыгын социальнай боппууоска солбуйааччыта бэрэссэдээтэл солбуйааччытын ананнылар. Хамыһыһа састаабыгар киирдилэр: Ефремов И.С. - баһылык тутууга солбуйааччыта, Васильев И.А. МТ баһылык үпкэ солбуйааччыта, Иванов А.И. - Ньурба куорат баһылыга, Столярова С.М. - Дьарыктаах буолуу киинин салайааччыта, Михайлова Н.М. - "Бизнес-инкубатор" салайааччыта, Семенов М.С. - ИСУ салайааччыта, Аргунова А.П. - үөрэҕири управлениетын салайааччыта, Иванов Е.Е. - тыа хаайыстыбатын департаментын

салайааччыта, Тихонова Р.М. - Култуура уонна норуот айымньытын департаментын салайааччыта, Находкина И.А. - Социальной харалта управлениетын салайааччыта, Пахомов Н.В. - эдэр ыччат управлениетын салайааччыта, Кириллова В.Н. - МТ нэһилиэнньэни кытары үлэлиир отдел салайааччыта у.д.а.

Рабочай хамыһыһа бастакы муньаҕа тохсунньу 19 күнүгэр буолбута. Манна сүрүннээн сыллаабы былаан, үлэ торумнарын кытары билииннэри быһытынан барбыта. Хамыһыһа чилиэннэрэ бэйэлэрин тустаах былааннарын уонна туох этиилээхтэрин Дьарыктаах буолуу киингэ биэриэхтээхтэр.

Статистиканы ылан көрдөххө Саха сиригэр үлэлиир кыахтаах нэһилиэнньэ 43 %-на эрэ дьарыктаах, үлэтэ суох буолуу боппууруна тын султалаах кыһалҕанан буолар. Кэнники кэмнэргэ тас дойдуртан кэлэн омум дьону үлэлиирэ элбээтэ. Кистэл буолбатах, биһиги тэрилтэлэрбит хамнас төлөбүрүгэр үбү-харчыны кэмчилиир сылтан омум гражданнын

лэригэр мэхэйи онорор. Ордук тыа дьону, эдэр ыччат билингги кэмнэ үлэтэ суох.

Нэһилиэнньэ Дьарыктаах буолууга судаарыстыбыннай комитеттэ "Тыа дьонун промышленностька бырайыага олоххо киирэн бу сылга элбэх киһини промышленнай тэрилтэлэргэ үлэҕэ киллэрэхтээхтэр. Былырынынгыттан саҕалаан Верхней Мунаҕа дьону үлэҕэ ылыы үлэтэ бара турар. Дьарыктаах буолуу киинигэр 89 анкета хомуллан, билигин об-работкалана сылдьар. Манна үөрэниэн баҕалаах дьону, үлэҕэ киирэн баҕалаах дьон анкеталарын хомуйа олобобут.

Тохсунньу 30 күнүгэр Мири-нэй куоракка улахан муньах бо-лаары турар. Манна "Олохтоох дьону промышленностька" диэн тиэмэҕэ кэпсэтиигэ Саха рес-публикатын Правительствотын Председателин солбуйааччыта А.П.Дьячковский, Нэһилиэнньэ дьарыктаах буолууга судаарысты-быннай комитеттин бэрэссэдээ-тэлэ С.И.Москвитин, "АЛРОСА" АК (ПАО) вице-президэнэ И.В. Соболев, "Таас-Юрэх Нефтегазо-

добыча" ХЭО генеральной дирек-тора Сюткин Н.Н., Бүлүү, Үөһээ Бүлүү, Горнай, Сунтаар, Өлөөн, Ньурба Мири-нэй улуустарын баһылыктара уонна Дьарыктаах буолуу кииннэрин салайааччыла-ра кыттыыны ылыахтара.

Олунньу 14 күнүгэр Нэһи-лиэнньэ Дьарыктаах буолууга су-даарыстыбыннай комитеттин (Харлампьев Г.И. - солбуйааччы председател) анал бөлөҕө кэлэн биһиги улууспутугар үлэлиэхтээх. Маар, Күндээдэ нэһиликтэриг-эр, Ньурба куоратыгар сылдьан промышленностька үлэлиэн баҕа-лаах дьоннору үөрэххэ, үлэҕэ сүү-мэрдээһин ытыллы.

Дойду бирисидьинэ В.В. Пу-тин 2018 сылы Россия үрдүнэн Добровольчество, Волонтерство сылын биллэрдэ. Саха сиригэр Дьарыктаах буолууну көбүлүүр сылын, Ньурба оройуонугар үлэ уонна тыа сиригн инфраструк-туратын сайдыытын сылын биллэриллибитинэн манна анал-лаах үөрүүлээх тэрээһин олунньу 8 күнүгэр "Кыталык" КК ытыл-лыахтаах.

Ньурбатаабы Дьарыктаах бо-луу киин ытар үлэтигэр, про-граммаларыгар нэһиликтэр, куо-рат дьону көхтөөхтүк кыттын диэн ыгырабыт.

С.М.СТОЛЯРОВА,
Ньурбатаабы Дьарыктаах
буолуу киин салайааччыта.

– Тохсунньу 25 күнэ - студеннар күннэрэ –

Ньурбатаабы техникум студеннара бырааһынныктаатылар

Тохсунньу 25 күнэ - сибэтиэй Татьяна күнэ Россия студеннарын күнүн быһытынан бэлиэтэнэр. Бу күнү Ньурбатаабы техникум студеннара тохсунньу 23 күнүгэр "Кыталык" КД-гар бэлиэтээтилэр. Бастаан студеннары, төрөшүттэри уонна ыалдьыттары техникум Ньурбатаабы отделениетын сэбиэдиссэйэ Копырина Лариса Егорова уонна дириэктэри үөрэтэр-нитэр үлэҕэ солб. Бурашева Розалия Владимировна эбэрээтилэр.

Оттон студеннар толорууларыгар гитаранан ырыа, үнкүү быыстаан, үөрэх группаларын хамаандаларын ортолоругар кункурустар ытыллылар. Бастыг эбэрээтэ, атын дойдурларга, араас кэмнэ, бэл, атын эпоха студент Күнүн хайдах бэлиэтиллэригэр, "Викторина" уонна "Тыйаатыр кункурууһугар". Ордук көтөбүнэн тыйаатыр кункурууһа буола - студеннар кыра оболорго аналлаах хоһоону тапталга билини, мии-тингэ тыл этии у.д.а. курдук аахтылар.

Биһиги студеннарбыт бэйэлэрин бырааһынныкта-рын итинник интэриэһинэйдик атаардылар. Икки күн эрдэлээн, тобо диэтэххэ тохсунньу 25 күнүгэр Үөһээ Бүлүүгэ бүтүн Бүлүү регионун студеннарын көрсүһүү-түгэр баран ыалдьыттаатылар.

Техникум Ньурбатаабы отделениетын салалтата кэ-лэктиип уонна студеннар ааттарыттан Ньурба куорат баһылыгар Иванов Александр Игнатьевичка уонна "Кыталык" КД дириэктэригэр Дондокова Самангади Базарсадаевнага култуура дьбарыаһыгар бырааһын-ныктаппыттарын иһин улахан махталын уонна салгыы бииргэ үлэлээһингэ эрэлин биллэрэр.

Раиса НИКИФОРОВА.

Анивера Акимова:

- Дьон дохуота намыһах буолан, баантан кирэдьиит ылар. Василий Васильевич, эһиги баантгыт өнгөтүнэн тыа сиригн олохтоохторо төһө туһаналларый?

Василий Тимофеев, "Россельхозбаан" Саха сиринээҕи салаатын дириэктэрэ, Ил Түмэн норуодунай дьо-кутаата:

"Россельхозбаан" өнгөтүнэн эл-бэх киһи туһанар, бартыбылбыт ангаара ипотека кирэдьиит буолар. Манньк өнгөнү баан барыта кэриэтэ биэрэр, ол эрээри бырыһыаннарын ставкага тус-туһунан буолар. Онон дьон баан төһө эрэллээҕин уонна иэһи төһө бырыһыанна биэрэрин үөрэтэн баран кирэдьиит ылар наа-да. Биһиги бааммыт 100% судаарыс-тыбаннай өйбүллээх, атын бааннар-га тэннээтэххэ, кирэдьиити саамай намыһах бырыһыанна биэрэр. Ол курдук, иккис ырынакка дьиз атыылаһарга кирэдьиити эдэр дьиз кэргэнгэ 8,15 %-на, бүддьүөт үлэ-ниттэригэр 9,10 %-на, хамнастарын "Россельхозбаантан" ылааччыларга уонна уруккуттан үлэлэхтэр дьомму-тугар 9,75 %-на, атын киһийиэннэргэ 9,20 %-на биэрэбит. Кирэдьиити хайдах ньыманан төлүүрүн кили-ийэнгэ бэйэтигэр талларабыт. Анну-итетнайы таллабына, кирэдьиитин болдьоҕо бүтүөр диэри тэн кээмэйи-нэн төлүүр, оттон дифференцирован-найга ыйдаабы төлөбүрүн кээмэйэ сыйыа аччаан иһэр, оччотугар быры-һыанна биэрэр харчыта быдан аҕы-йах буолар. Ити иһин дьон үксэ диф-ференцированной ньыманы талар.

- Хас улуска филиаллааххытый?

- Дьокуускайга сүрүн офистаах-пыт уонна уон түөрт улуска салаа-лардаахпыт.

- Былырынынгыттан рефинанси-рование бырагырааматынан үлэли-гит. Ити туһунан кыластык кэспии туһуоххэ эрэ.

- Рефинансирование диэн - ипо-тека кирэдьиитигэр үбү кэмчилииргэ көмөлөһөр бырагыраама. 2013-2015 сс. ипотека кирэдьиитэ 15-17 %-на тийэ үрдүү сылдыбытын билэргит буолуо. Ону 9 %-на диэри түһэрдэх-хэ, ыйга 25 тыһ. төлүү сылдыбыт ки-һи 15 тыһ. эрэ төлүүр буолар, быры-һыанна кутар суумата биллэрди-к кычыыр. Итини биһирээннэр, би-һиэхэ олус элбэх сайаапка киирдэ.

- Атын баантан кирэдьиит ылыт киһи бу бырагырааманан туһанар кыахтаах дуо?

- Туһаныан сөп. Эссө хос рефи-нансирование диэн баар. Ол аага, ус-түөрт сыллааҕыта ханнык эрэ баан-тан үрдүк бырыһыанна харчы иэс ылыт киһи ол бырыһыанын бастаан 12-гэ, салгыы 9 %-на түһэрэр кыах-таах.

Василий Никифоров, "Саха сирэ" хаһыат ырытааччыта:

- Атын баантга кирэдьииттээх ки-

– Барыбыт кыһалҕабыт –

Дьиз ылыытыгар ипотеканан туһаны барыһа уонна ночоото

"Сахамедиа" холдинг "Улуус олоҕо" бырайыагын чэрчичи-нэн, "Барыбыт кыһалҕабыт" диэн баан үлэһиттэрэ уонна ри-элтордар кыттыылаах "төгүрүк остуолга" кыбартыыра аты-лаһытыгар, дьизни-уоту туттууга баантан кирэдьиит ылан ипотекаба киири туһунан кэпсэтии ытылынна. Кэпсэтиини "Саха сирэ" хаһыат ырытааччыта Анивера Акимова салайан ытта. Кэпсэтииттэн сүрүнүн талан бэчээттибит.

И рефинансированиенан туһанарыгар туох ирдэнэрий, уопсайынан бу быра-гыраама механизма хайдарый?

- Бастатан туран, тустаах баантан киһийиэн кирэдьиитин төлөөн иһэ-рин туһунан ыспыраапканы ирдиит-бит. Итиэннэ сүрүн иэһэ төһө хаал-бытын көрдөрүөхтээх. Оччогуна, хо-лобур төлөбүрө 1,5 мөлүйүөнэ хаал-быт буоллабына, ону биһиги бааммыт "сабар" уонна бу сайабылыаннаах киһини кытта санаттан дуогабар тү-һэрсэн, намыһах бырыһыанын тө-лөбүт. Судургутук быһаардахха, ре-финансирование механизма итин-ник.

Василий Никифоров, "Саха сирэ" хаһыат ырытааччыта:

- Атын баантга кирэдьииттээх ки-һи рефинансированиенан туһанарыгар туох ирдэнэрий, уопсайынан бу быра-гыраама механизма хайдарый?

- Бастатан туран, тустаах баантан киһийиэн кирэдьиитин төлөөн иһэ-рин туһунан ыспыраапканы ирдиит-бит. Итиэннэ сүрүн иэһэ төһө хаал-бытын көрдөрүөхтээх. Оччогуна, хо-лобур төлөбүрө 1,5 мөлүйүөнэ хаал-быт буоллабына, ону биһиги бааммыт "сабар" уонна бу сайабылыаннаах киһини кытта санаттан дуогабар тү-һэрсэн, намыһах бырыһыанын тө-лөбүт. Судургутук быһаардахха, ре-финансирование механизма итин-ник.

- Оттон мас дьизни тутууга төһө элбэх киһи кирэдьиит ыларый?

Евдокия Мигалкина, "Россельхоз-баан" Саха сиринээҕи салаатын отде-лын начальнига эппиэттир:

- Тыа сиригэр мас дьизни тутууга дьон сүрүннээн сэттэ сылга диэри болдьохтоон 1-1,5 мөл. солк. иһинэн потребительскэй кирэдьиитинэн ту-һанар. Итиччэ харчыны ипотеканан ылар буоллаха, ирдэбилэ элбэх: дьиз ақылаата таас буолуохтаах, тутуу хаа-мытынан отчоту түһэн иһиэхтээх, дьиз страховкаланыахтаах. Оттон би-һиэхэ дьиз ақылаатын тааһынан онго-рор кыаллыбат, отчочокка сүүрэри дьон ыарыргыты, хампаанналар мас тутууну страховкалы сатаабаттар. Инньэ гынан, тыаҕа дьиз туттарга потребительскэй кирэдьиитинэн ту-

һанар быдан табыгастаах.

Анивера Акимова:
- Аны риэлтордартан ыйытыахха. Атыллар дьизлэргэ дааннайдар баа-заларын онорон эрдэххит?

Алена Бережнова, "Крепость" ХЭУо РХ бэрэстэбииттэ:

- Биһиги хампааннабыт даан-найдарын баазатыгар Дьокуускайга уонна куорат таһынааҕы бөһүөлэкт-тэргэ атыллар уст тыһыынчаттан таха кыбартыыра баар. Бу барыта ту-тулла турар уонна үлэҕэ киллэрилли-бит сана эбийиэктэргэ эбэтэр иккис ырынак. Атылаһааччылар онтон талаллар. Улууска кэмтиттэн кэмигэр баран кэлэбит, электроннай почта-нан эмиз үлэлибит.

- Кыбартыыраны хантан ылар ор-дугуй: тутула турар дьизтэн дуу, иккис ырынактан дуу?

- Дьиз хаһан тутуллубутттан, куорат киин өттүгэр эбэтэр кытыы-тыгар турарыттан көрөн сыана араас эрээри, сүрүннээн тэн соҕус. Үлэҕэ киирэр болдьоҕо ыраах дьиз сыаната удамыр курдук да, өрөмүөн ороскоу-тун эптэххэ, уопсай суумата иккис ырынакка атыллар дьизэ тэн-нээн таһар.

Анжелика Степанова, "Туймаада-недвижимость" ХЭУо бэрэстэбииттэ:

- Өлүүлэһэн тутулар дьизэ ту-тааччы сыанатынан 1 кв. м сыаната биир хостоох кыбартыыра 60 тыһ., иккис хостооххо 52 тыһ. солк. саҕала-нар. Биһиги кыбартыыра атыла-һахтарын баҕарар дьонго дааннай-дар баазаларын көрдөрөн таллара-быт, тутуааччылары итиэннэ бааны кытары дуогабардаһар докумуонна-рын онорон биэрэбит. Тутуааччылары кытары аахар буоламыт, бу өнгөбүт босхо. Дьону албынна киллэрбэт ту-һугар, бэйэлэрин көрдөрбүт, чачы эрэллээх тутуааччылары, оттон баан-нартан сүрүннээн бу "Россельхозбаа-ны" кытары үлэлибит, кинилэргэ аккредитациялаахпыт.

Кэпсэтииттэн ырытылаах суру-йуу "Саха сирэ" хаһыат кэлэр нүөм-эригэр аабын.

Раиса СИБИРЯКОВА,
"Саха сирэ" хаһыат.

хас да сэл сыппытгара.

Ньурбаттан биридди ыаллар холкуостан, ыаллартан от атыылаан обуһунан, атынан күн айы аһаллара. Онно бааллара Оппуонка, Тимир сутурук, онтон да атын дьоннор.

Онон "Комбайн", "Молотов" холкуостар элбэх сылларга күүскэ оттооннор уот кураан, аһыка буулаабыт нэһиликтэригэр сирин биэрэн, отунан атыылаан оройуон аһаарын хааччыбыта.

Бу этиилэрбин, даннайдары холкуоска сыстан үлэлиир буолан барытын истэ сылдьан билэрим. Итиэннэ ыраах холкуостар бэрэссэдээтэллэрэ сир көрдүү, отунан атыылаан бараллара.

Холкуос сэттэ киһиттэн састааптаах правление чилиэннээбэ. Кинилэр үлэ кэнниттэн 8-9 чаастан муннахтаан сир, оту бизэргэ икки бэрэссэдээтэллэр дуогабар онгостоллоро. Мин правление дьэиттэн чугас этим. "Эн холкуостааххын, муннабы иһит" дьээн этэллэрэ. Муннах буолла да истэрим.

Онон да буолуо үлэни-хамнаһы билэ үөрэммитим. Биридэ бэрэссэдээтэл Григорий Алексеев кириэн кэлэ: "Дьэ Фомин Иванны биригэдьиригэр ууратабын, хадаардаһар, мөккүһэр," - дьээтэ. "Онон биригэдьиридээ" дьээтэ. Мин "офонньоттор бааллар, тылбын истихтэрэ суоҕа уонна Фомин истэ суоҕа, отчуоту кыайан оноруом суоҕа" дьэитим. Үлэттэн сүрүбүлдьиригэр дьоннору быһаарыахпыт, итиэннэ Иван Титович, таайын, отчуоккар көмөлөһүө, дьээтэ. Мин аккаастаатым. "Тимиринэн дьарыгырар санаалаахпын" дьэитим. Онон мин биригэдьиригэ сөбүлүстэхпинэ массыналары өрөмүөннүүр киһи суох дьэиттэр курдук, остуорас миэхэ эппитэ.

Иван Титович Захаров "Комбайн" холкуостан саҕалаан "Күндээдэ" отделениетыгар дьэри уһундук үлэлээбит бухгалтер буолар. Кини сэттис кылааһы бүтэрээт бизнсийбэ баран тохтообута. Кини отчуотун райстатка икки, үс чаас бэрэбизэркэлэтэн тахсааччы. Онон отчуот эрдэ сысыһала суох тутулан, хайа да холкуостардааҕар холкуостаах дохуотун этин, арыытын, харчыны эрдэ үлэлэстэр буолара. Төгүрүк сыллаабы дохуоту эрдэ түгэттиллэн, тизийи, сыһы-соһуу буолара.

Холкуостар бухгалтердарын отчуотун райстат сыһа дьээн, төнүнэрэллэрэ. Нэдиэлэ онгортон иккинин туттараллара. Онтон биһиги түүннэри эт эттээн, арыы ылан, киһи баһаарга (рынокка) кириэн иннинэ, ааттаах ат тутан кириэн баһаарга атыылаан эрдэ төннөрбүт, харчы булунарбыт. Ол саҕана порт, Амакинская экспедиция дьоно, атыылаһааччы наһаа элбэбэ.

"Комбайн" холкуоска бэрэссэдээтэлинэн олохтоох киһи, эдэр Саввинов Иван Осипович үлэни бэркэ дьаһайан ыһыппыта. Оттоонуну күүскэ ыһтан, үтүгү сүдүрүстүбүтэ баһаанын эрдэ туттаран арыы, сайынары абаанса түгэтэн. Холкуостарга сир түлүэн, от атыылаан үп-харчы киллэрэн, холкуостаах үлэлээбит көлөһүнэ тиллэн үөрүү-көтүү буолбута.

Иван Осиповичи нэһилиэк сэбиэтин бэрэссэдээтэлинэн анаабытгара. Салгыы Сүлэттэн төрүттээх Григорий Григорьевич Алексеевы бэрэссэдээтэлинэн аҕалыттар. Эмиэ оттоонуну, сүөһүнү салайбыта. Тутууну күүскэ ыһыпта. Үөһэ суруйбут Кута эбэҕэ типовой хотону туттарбыта, элбэх араас кыра хостордоох. Хаар Дьэбэ дэриэбинэбэ кулууп, сэбиэт, остуорас, холкуос бэрэссэдээтэлэ, бухгалтер, кассир, биригэдьиригэр бары биригэ үлэлиир, элбэх хостордоох дьэни сайын тутан дьэндэтэн таһаарытгара.

Сүлэттэн түөрт уус болуотунньуктар Малханов Петр, Тогуллахов Гаврил, Чоллой Ньукулай, Уһун Ньукулай үлэлээбиттэрэ. Биригэдьиригэр ордук үлэлээн үлэбэ киллэрбиттэрэ. Арыыга тутула турар икки туруорбах хотону үлэбэ киллэрбиттэрэ.

Томторго "Молотов" холкуос баара. Саввинов Савва бэрэссэдээтэллээх. Холкуос киэн элбэх ходоһалардаах, элбэх оттоох холкуос этэ. Саввинов урайан райсоюзка кириэн ыскалаат, табаар тутуута. Бу холкуоһу "Комбайн" холкуоска холбуоха дьээн оройуонтан сүгүллэн табыстылар. Холкуостарын отун Саввинов да, дэриэбинэ офонньотторо кыахтаах өттүлэрэ Ньурба дьонноругар атыылаан, өттүктэригэр уктубуттар, саас ынах бөбө ыран көтөбүллэн үлэһиттэрэ эрэй бөбөнү көрбүттэр.

"Комбайн" холкуос ити сүөһү ырыытын истэр буоллаҕа. Муннаха холбоһоппут дьээн аккаастаан кээстилэр. Иккиһин тахсан муннахтаан күүс аһаардан холбоһорго дьэитилэр. Тэҥнэһиэхпит дуо, "Комбайн" холкуостан элбэх көлөнөн от тастахпыт. Эбии үлэһити биэрэн ырыыт сүөһүлэри көрдөхтөрө дии. Биригэдьиригэр хааллаҕа дии. Наһаа элбэх сүөһү өлбүтэ. Хата,

"Комбайн" холкуоһу буруйдаабаатарыгар баһыыба.

Антоновка "Сталин" холкуос уот кураан буолан, "Куочай" хатан хаалла дьээн бэрэссэдээтэл Илья Дмитриевич Теленков холкуоһу холботуохха дьээн муннах айы тахсан кэпсэтэр. Оройуону, өрөспүүбүлүкэни аймаан кэбиспитэ. Иннэ гынан хойутуу холбоһон "Сталин" холкуос Күндээдэ учаастага буолбуппут.

Манан бэйэбит холкуоспутун хайдах үлэлээн-хамнаан халбаннаабат холкуос буолбутун туһунан суруйду. Итиэннэ уот-кураан дьылларга ыраах холкуостар холкуостаахтара сүөһүнэн көһөн кэлэн хас да сэл олоһот билигин эмээхсин, офонньор буолан олоһооччулар санаатыннар дьээн суруйду.

Бэйэбит санаабыт манньк этэ. Биһиги, уолаттар, кэпсэтэр этибит. Биридэ Илья Дмитриевич эһиги холкуоскут тиэхиникэ, тыраахтыр ылар кыаҕа суох дьэитэ. Ону саныыр этибит, холкуоспут элбэх оту оттоон атыылаан уонна бэйэбит ылар бырыһыан оппугун холбоон тыраахтыры ылар кыахтаах буолуо этибит, дьээн. Бэйэбитигэр бурдук үүнэр. Биригэдьиригэр соһор мельница баара. Өссө байдахха кыра тиэхиникэ көстөн иһиэ этэ, дьээн. Бэйэбит кимиэхэ да холбоспокко туспа холкуос буолар кыахтаах этибит. От, бурдук үүнэр. Сыл айы дохуот бөбө, онон атын сиртэн үлэһит илии кэлэн олохсуйуо этэ. Итиэннэ булдун арааһа, балыга, куһа, хааһа, атын да булда, сүрэхтээх киһи булдунан олоһуон сөп. Кыра дизель, уот биэрэр станция электричестволаах буолуо этибит.

Мин, Филиппов Николай Николаевич, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, 1929 с. төрөөбүтүм, 88 сааспар сылдыһыан.

10-ча сэл атынан үлэлээбитим.

10-ча сэл тимир уһунан, мас уһунан үлэлээбитим.

29 сэл алта араас мааркалаах тыраахтырдаҕар Беларусь, С-100 тыраахтырга тийиэ үлэлээбитим.

25 сэл токарынан үлэлээтим.

2012 сыллаахха үлэттэн тохтообутум.

Кадр отделын аабытынан үлэм киһиксэтигэр сурулла сылдыһынан алта уон аҕыс сэл ыстаастаахпын.

Кэргэним Алексеева-Филиппова Пелагея Ивановна "Күндээдэ" отделениетыгар алта сүүс биэс уон ыанньык ынахха биригэдьиригэр, 10 сэл партийнай тэрээтэ сөкүрүтээрэ, райком чилиэнэ, Обком чилиэнэ. Кэлин элбэх оҕолонон үтүгү сүдүрүтүгэр лаборанынан үлэлээбитэ. Оҕолорум, аҕыс оҕону улаатыннарар үрдүк, орто үөрэхтээх, араас үлэлээхтэр.

68 сыллаах үтүө суобастаах үлэм иһин нэһилиэк, оройуон, өрөспүүбүлүкэ үтүө элбэх хайбал суруктарынан, Бочуотунай грамоталарынан мэтээллэринэн наҕараадалаабытым:

1. "За доблестный и самоотверженный труд в период ВОВ" мэтээл, 1947 с.
2. Ударник коммунистического труда. 1964 с.
3. "Победитель социалистического соревнования 1974 года" бэлиэ.
4. Саха АССР Верховной Сэбиэтин Президиумун Бочуотунай грамотата, 1974 с. Предс. Президиума Верховного совета П. Овчинникова.
5. "30 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 1975 с.
6. "40 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 1985 с.
7. "50 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 1995 с.
8. "60 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 2005 с.
9. "60 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 2005 с., РС(Я).
10. "Ветеран сельского хозяйства Якутии" почетный знак. 2009 с.
11. "65 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 2010 с.
12. "65 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 2010 с., РС(Я)
13. "380 лет Якутия с Россией" юбилейнай мэтээл. 2012 с.
14. "Почетный гражданин Кюндядинского наслега", 2013 с.
15. "За вклад в социально-экономическое развитие ОАО "Кюндядинское" мэтээл. 2014 с.
16. "70 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", мэтээл, 2015 с.
17. "70 лет Победы в ВОВ 1941-1945 г.г.", 2015 с. РС(Я).
18. "Дети войны" мэтээл, 2015 с.
19. Почетный гражданин Нюрбинского района. 2017 с.
20. "Ветеран с/з "Нюрбинский", мэтээл 2017 с.

ФИЛИППОВ Николай Николаевич,
Күндээдэ сэл.

- Үөрэх эйгэтэ -

Талааннаах итээччилэр – талааннаах итиллээччилэр

Кыайылаах "Мичил" дьэсад.

Тохсунньу 20 күнүгэр "Кыталык" КК удуус оскуола иннинээбэ үөрэх тэриэлтэригэр "Ырыа куттаах буоламмыт" хоровой кэлэктиивитэрини ортотугар оройуоннаабы куонкурсу буолан ааста. Барыта 27 сайаапка кириэ, 438 дьэсад үлэһитэ кытынна. Кэлэктиивитэр бары үчүгэйдик куонкурсука бэлэмнэммиттэрэ көстөр. Уруккуттан биллэр, дьэсад үлэһитэ барытын сатыыр: ылыыр, үнкүүлүүр, уруһуйдуур, тигэр уонна байыр, музыкальнай инструменнарга оонньуур, сыанкаларга кыттар. Биһиги кэллээгэрбит бу куонкурсука үрдүк тэрээһиннээхтэрин, талааннаахтарын, көхтөөхтөрүн, кыайыгы да булуурдарын көрдөрдүлэр.

Хордар репертуардара киэн, ол курдук, Маалыкайдаабы "Сардана" дьэсад толоруутугар "Оһуохай" норуот ырыата сүрдээх тэтимнээхтик уонна уохтаахтык толоруллубута, онтон маалыкайдаар өссө биригэдьиригэр "Мичил" "Үлэ күүрдэ" дьээн ырыаны ыраас, бэйэ бэйэлэригэр олус барсар куоластарынан музыка доһуһуола суох, "Солнышко" дьэсад "Аллулуя" дьээн ырыаны англискайды-нууччалыы тылларынан, "Малышок" кэлэктиивэ "В малиновке заслышав голосок" дьээн ырыата көрөөччүгэ эдэр сааһын санатта. Маардаабы "Күнчээн" дьэсад "Дэйбиригэр" дьээн норуот ырыатын үс куолаһынан хор салайааччыта Тобонова Виктория Александровна салайтаран сүрдээх истинник ылаата.

Ньурбатаабы "Сардаана" дьэсад италянскай тылынан "Мама Мария" дьээн ырыаны толорбута көрөөччүгү ойутан турар үнкүүлэтэ сыста. Антоновкатаабы "Ромашка" дьэсад "Бары биригэ" дьээн ырыатыгар үнкүүлүтүгэр, барабанга оонньооччулар кытыннылар, сэбиэдиссэйдэрэ Ньургун Боотур көстүүмүнэн солистаата. Чаппандалар "Балыктаах киһэтэ" ырыаны олус бэһиэлэйдик толордулар, Ньурбатаабы "Аленушка" дьэсад "Смуглянка" ырыаны, Чуукардаабы "Ымыычаан" дьэсад "Өлбөтөр, сүрэххэ тыыннаахтар" ырыаны байыаннай формалаах толордулар.

Көрөөччүлэр Мархатаабы "Кэскил" дьэсад Моргусов Афанасий Александрович салалтатынан К.Д. Уткин тылыгар, Е.М. Поликарпов музыкатыгар "Халыма" дьээн ырыаны олус сөбүлээтилэр. Бу куонкурсука Кириэп уонна Дьикимдэ оскуолаларын дириэктэрдэрэ Добрецов Г.Г. уонна Алексеева А.Н. толорууларын бэлиэтиэххэ наада. Патриотическай ырыаны хорунан толоруу Ийэ дойдуга, төрөөбүт сиргэр-уоккар тапталы көрдөрөр: "Сахам сирэ" (А. Файрушина) - "Чэчир" дьэсад (Хангалас оскуолаты), "Моя Россия" - "Кыталык" дьэсад, Ньурба к., "Айыы Тайбыт" - "Улыбка" дьэсад, Сүлэ, "Таптыбын Саха сирин" - "Северяночка" дьэсад, Ньурба к., "Сахам сирэ" (А. Барашкова), "Лесная сказка", Ньурба к., "Чуумпуга" (Макар Хара) - "Мичээр", Акана оскуолаты, "Ньурба вальса" - "Ньургуһун" дьэсад, Дьаархан оскуолаты.

"Чэй эрэ, доботтор, ылыабын" дьээн ырыаны Ньурбатаабы "Тулукачан" дьэсад хора профессиональнай хормейстер Наумова Валентина Васильевна салалтатынан сүрдээх истинник толорбута көрөөччү болбомтотун тарта. Валентина Васильевна "Северяночка" уонна "Солнышко" хордарын эмиэ салайбыта.

Ньурбатаабы "Кэскил" дьэсад "Күөрэгэй" норуот ырыатын олус табыллан, кыра сылабыдкы ылаатылар. Аркадий Алексеев ырыалара олус нарыннар, мелодичнайдар. Кини "Таммахтар", "Мутукчам сыта" ырыаларын Ньурбачааннаабы "Сайды" дьэсад уонна Ньурбатаабы "Светлячок" хордара толордулар. Оттон А.Г. Габышев аатынан "Биһик" дьэсад (Антоновка) "Эйэ, дьол ырыата" ырыаны бэйэлэрин итиллээччи-

лэрин кытта толордулар. Бу куонкурсука сэбиэдиссэйдэр бары көхтөөхтүк кытыннылар.

Күндээдэтээбэ "Кэнчээри" дьэсад Светлана Николаевна Эверстова аатынан анал бириини туруорда. Светлана Николаевна Ньурба улуугар хорунан ырыаны көбүлээччинэн биллэр, ССРС култууратын туйгуна, "Үлэ Кыһыл знамята" уордьан кавалера. Хас биридди хор бэйэгэ уратылаах: толоруутугар, сыанаҕа тахсарыгар, таһаарыгар. Уопсайынан бу куонкурсука олус элбэх кырасыбай кэнсиэртир көстүүмнэр тигилибиттэр.

Жюри састаабыгар үрдүк таһымнаах исписэлиистэр кирибиттэр: Ньурбатаабы Искусство оскуолатын дириэктэрэ, СӨ култууратын туйгуна, райсовет депутаты Евсеева Е.Р. (бэрэссэдээтэл), Искусство оскуолатын завуһа, СӨ култууратын туйгуна Кириллова Н.А., Ньурба улуугун үөрэбиригэр управлениетын начальнигин солбуйааччыта Иванов Н.А., үөрэбиригэр управлениетын сүрүннүүр исписэлиһэ, СӨ үөрэбиригэр туйгуна Захарова А.Н., "Кыталык" КК хоровой кэлэктиивитэрин кылааһынай аккомпаниатора, СӨ култууратын туйгуна Шестаков Т.И., "Кыталык" КК исписэлиһэ, Убайаан оскуолатын "Хоровое пение" эбии үөрэхтээһин педагога Неустроева И.И.

Куонкурсу үрдүк таһымнаахтык ытылына. Николай Харитонов - Чуор аатынан "Кыталык" КК дириэктэрэ Дондокова С.Б. дьээнэн-уотунан, тыаһынан-ууһунан, уотунан-күөһүнэн хаччылыгыгар, сыанаҕа тахсарбытыгар көмөлөспүтүгэр, куонкурсу кыттылаахтарын аһаһыны тэрийбитигэр, үрдүк таһымнаах экспертэри кытыннарбытыгар уонна саха эстрадатын чабылхай сулуһа Виталий Очиров кэнсиэригэр 10 билиэти анал бириис быһыытынан туруорбутугар барҕа махталбытын тирээдэбит.

Жюри баалларынан кыайылаахтары уонна номинаннары быһаарыт буолан, мөккүһүү тахсыбатаҕа. Ол курдук Гран-при хаһаайыһынан "Мичил" дьэсад (Маалыкай, сал. Васильева М.С.); 1 ст. лауреат - Маалыкайдаабы "Сардана" дьэсад (Макарова И.В.); 2 ст. лауреат - Маардаабы "Күнчээн" дьэсад (Тобонова В.А.); 3 ст. лауреат - Чуукардаабы "Ымыычаан" дьэсад (Поликарпов Е.М.).

Номинацияларынан: "Вдохновение" - Ньурбатаабы "Тулукачан" дьэсад (Наумова В.В.); "Лучшее исполнение патриотической песни" - "Мичийээнэ" (Дьикимдэ оскуолаты, сал. Егорова О.А.); "Оригинальность исполнения" - Антоновкатаабы А.Г. Габышев аатынан "Биһик" дьэсад (Васильева С.В.); "Лучшее исполнение песни 80-х" - Ньурбатаабы "Малышок" (Сеялова А.М.); "Надежда конкурса" - Ньурбатаабы "Кыталык" дьэсад (Семенова Р.С.); "Лучшие художественные решения" - Ньурбатаабы "Аленушка" дьэсад (Таюрская Е.Н.); Николай Харитонов-Чуор аатынан "Кыталык" КК анал бириинэ Антоновкатаабы "Ромашка" дьэсадка тигистэ, сал. Ивановна М.С. Күндээдэтээбэ "Кэнчээри" дьэсад туруорбут Светлана Эверстова аатынан анал бириини Ньурбатаабы "Родничок" дьэсадка туттардылар, сал. Егорова М.В.

Гала-концерка "Танцевальный марфон" күрэх былырыынны кыайылаахтара Антоновкатаабы "Ромашка" уонна Чаппандатаабы "Сааскылаана" дьэсадтар кыттыны ылылар. "Ырыа куттаах буоламмыт" оройуоннаабы куонкурсу бары кыттылаахтарыгар биһиги бырайыакпытын өйөөбүккүтүгэр, көрөөччүлэргэ элбэх үөрүүнү-көтүүнү аҕалыккытыгар улахан махталбытын тирээдэбит.

АЛЕКСЕЕВА Я.И.,
оскуола иннинээбэ үөрэхтээһин методина.